

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Mfv.III.10.774/2016/4.

A tanács tagjai: Dr. Zánthy János
a tanács elnöke
Dr. Farkas Katalin
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

1.M.707/2015/18.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.707/2015/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes a 2015. május 28. napján kelt ... számú határozatával a jogelőd által megállapított és 2012. január 1-jétől rehabilitációs ellátásként folyósított ellátást 2015. július 31. napjával megszüntette és ezzel egyidejűleg a komplex minősítés alapján 2015. augusztus 1. napjától rokkantsági ellátást állapított meg 42.605 forint havi összegben. A határozatában alperes rögzítette, hogy a felperes egészségi állapotának mértéke 57%, állapota alapján B2 minősítési csoportba tartozik, egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt.
- [2] A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, mint másodfokú

hatóság a 2015. szeptember 14. napján kelt ... számú határozatával az alperes elsőfokú határozatát helybenhagyta azzal, hogy a másodfokú komplex minősítési bizottsági vélemény szerint a felperes egészségi állapotának mértéke 55%, B1 minősítési csoportba tartozik, a felperes foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, a rehabilitáció időtartama 36 hónap, a megállapított egészségi állapot 2015. május 6. napjától véleményezhető. A társadalombiztosítási szervek határozataikat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2. § (1) bekezdése, 3. § (1) és (2) bekezdése, 5. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése, rendelkezéseire alapították. A határozatban rögzítésre került, hogy a felperes 2011. december 31. napjáig III. csoportos rokkantsági nyugdíjban részesült, amely az Mmtv. 33. § (1) bekezdése alapján 2012. január 1-jétől rehabilitációs ellátásként került továbbfolyósításra. A felperes rehabilitációs ellátásra lenne jogosult, azonban az Mmtv. 5. § (2) bekezdése szerint rokkantsági ellátást kell megállapítani annak a megváltozott munkaképességű személynek is, akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralévő időtartam az 5 évet nem haladja meg. Felperes rehabilitációs ellátásra jogosult, azonban tekintettel arra, hogy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralévő időtartam az 5 évet nem haladja meg, ezért rokkantsági ellátásra jogosult B2 minősítési csoport szerint 2015. augusztus 1. napjától.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes kereseti kérelmében a társadalombiztosítási szervek határozatainak hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárásra utasítását kérte annak megállapításával, hogy az egészségi állapota az 50%-ot nem haladja meg, így C1 minősítési csoportba tartozása okán rokkantsági ellátásra jogosult.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokait fenntartva.

Az elsőfokú ítélet

- [5] A bíróság ítéletével a társadalombiztosítási szervek határozatait hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására „és új határozat hozatalára” kötelezte. A bíróság ítéletében idézte a Pp. 339. § (1) bekezdése, 339/A. §-a, az Mmtv. 3. § (1) és (2) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdése, 12. §-a, valamint a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II.14.) NEFMI rendelet (továbbiakban: NEFMIr.) 3. § (1) és (2) bekezdése rendelkezéseit. A bíróság rögzítette a Pp. 177. §-a alapján

kirendelt Dr. szakértő igazságügyi orvosszakértő szakvéleményének megállapításait, amelynek végkövetkeztetése szerint a felperes egészségi állapota 50%-os mértékű 1997-től folyamatosan. Tekintettel arra, hogy a felek a szakvéleményben foglaltakat nem vitatták, azt a bíróság is aggálymentesnek tekintette és ítélezése alapjául elfogadta.

- [6] A bíróság érvelése szerint a társadalombiztosítási szervek határozatai jogsértőek, mert a felperes állapotát tévesen értékelő orvosi bizottsági véleményeken alapultak. Az elsőfokú NRSZH bizottság a felperes egészségi állapotát 57%-os mértékűnek értékelte azzal, hogy a felperes B2 minősítési kategóriába tartozik, a másodfokú NRSZH bizottság a felperes egészségi állapotát 55%-os mértékűnek értékelte és a felperest B1 minősítési kategóriába sorolta, ugyanakkor a perben kirendelt szakértő a felperes egészségi állapotát 50%-os mértékűnek értékelte, amely C1 minősítési kategóriába tartozást jelent.
- [7] A bíróság az új eljárásra előírta az alperes számára, hogy a felperest megillető ellátásról a perben megállapított egészségi állapota alapján hozzon döntést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását kérve a Pp. 177. § (1) bekezdése megsértését állítva.
- [9] Az alperes érvelése szerint a komplex minősítési rendszerben az egészségi állapot mellett a rehabilitálhatóságot is vizsgálni kell foglalkozási és szociális szempontból egyaránt. Meg kell határozni az egészségi állapot mértékét, a rehabilitálhatóságot, a rehabilitáció lehetséges irányát és a rehabilitációhoz szükséges időtartamot. A bíróságnak nem állt a rendelkezésére olyan szociális és foglalkozási szakvélemény, amely alapján azt lehetett volna megállapítani, hogy a felperes nem rehabilitálható. A komplex szakvéleményt orvos, foglalkozási és szociális szakértő bevonásával kell elkészíteni a NEFMir. 2. és 3. számú mellékletében és a hatályos módszertani útmutatókban meghatározott szempontok szerint. A bíróság a Pp. 177. § (1) bekezdésébe ütköző módon foglalkozási és szociális szakértő bevonása nélkül hozta meg ítéletét. Hivatkozott az alperes a Kúria egyedi ügyben hozott Mfv.III.10.071/2016/8. számú döntésében foglaltakra, amely szerint a rokkantsági ellátásra való jogosultság megállapítása a rehabilitálhatósággal összefüggő valamennyi körülmény vizsgálata alapján dönthető el.
- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.
- [12] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben nem vitatta az egészségkárosodás jogerős ítéletben megállapított 50 %-os mértékét,

ezért azt a Kúria eljárása során irányadónak tekintette.

- [13] A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.
- [14] A Legfelsőbb Bíróság Tny. 36/A. §-a és a Pp. 177. §-a együttes értelmezése során már korábban rámutatott: az egészségkárosodás vizsgálata során az érintett személy szakmai munkaképességét, rehabilitálhatóságát mind a közigazgatási eljárásban, mind a közigazgatási (társadalombiztosítási) határozat felülvizsgálata iránti perben azonos kritériumok, orvosi, szociális és foglalkoztatási szempontok alapján kell megítélni. Arra vonatkozóan, hogy a rehabilitálhatóság valamely kritériuma a közigazgatási vagy a polgári peres eljárás során lefolytatott bizonyítás, a rehabilitálhatóságra vonatkozó döntés kialakítása során elsődlegességet élvezne, az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekből nem következik. A Legfelsőbb Bíróság határozataiban rögzítette azt is, hogy a perben az egészségkárosodás mértékének tisztázásához elegendő (és más szakértő bevonását nem is igényli) orvosszakértői vélemény beszerzése, a rehabilitálhatóság kérdésében a közigazgatási eljárásban beszerzett komplex szakvélemény megalapozottságáról azonban a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adókéval azonos szakértelemmel rendelkező szakértők bevonásával, azonos kérdések vizsgálatával, együttes, illetve egybehangzó szakvélemények beszerzése alapján lehet és kell döntení (Mfv.III.10.468/2016/4., Mfv.III.10.967/2010/3.).
- [15] A Legfelsőbb Bíróság ugyancsak több eseti döntésében (Mfv.III.10.474/2009/5., Mfv.III.10.875/2009/4.) rámutatott arra is, hogy a munkaügyi bíróság nem rendelhet el bizonyítást a rehabilitáció kérdésében, ha a társadalombiztosítási szerv kizárólag az egészségkárosodásra vonatkozó feltétel hiányában utasítja el az igénylő rokkantsági ellátásra való igényét vagy szünteti meg a rokkantságon alapuló ellátás folyósítását. Nincs helye a rehabilitációra vonatkozóan bizonyítás felvételének és döntésnek akkor sem, ha az alperes a perben bizonyítottához képest eltérő egészségkárosodáshoz viszonyítottan vizsgálta a rehabilitálhatóságát.
- [16] A Kúria fentebb hivatkozott határozataiban kifejtett álláspontja irányadó a megváltozott munkaképességű személyek komplex minősítési eljárására is.
- [17] A fentiek alapján helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelemében az alperes arra, hogy a rehabilitálhatóság kérdésének eldöntése több, erre megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértő feladata, akik véleményüket együttesen egymással egyeztetve alakítják ki. A komplex minősítési rendszer célja, hogy a betegségek, sérülések, rendellenességek következtében kialakuló egészségkárosodások, fogyatékoságok, megváltozott munkaképesség és egyéb képességek szakértői véleményezése egységes szakmai elvek és

módszertan alapján történjen. A komplexitás lényege, hogy a szakértői bizottság a rehabilitálhatóság megállapítása során a felperes egészségkárosodásának (egészségi állapotának) mértékét szakmai munkaképességét, személyi adottságait, képzettségét, szakmai gyakorlatát a rehabilitációt is befolyásoló szociális körülményeit közvetlen és tágabb fizikai, társadalmi környezetét és munkaerő-piaci lehetőségeit figyelembe véve értékeli.

- [18] Az Mmtv 3. § (1) bekezdése szerint: A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően: rehabilitációs ellátás, vagy rokkantsági ellátás. A (2) bekezdés rendelkezése szerint: a rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy
- a) rehabilitálható, ezen belül
 - aa) foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy
 - ab) tartós foglalkozási rehabilitációt igényel;
 - b) rehabilitációja nem javasolt, ezen belül
 - ba) egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt,
 - bb) egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt,
 - bc) kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható, vagy
 - bd) egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes.
- [19] A NEFMir. 3. § (1) bekezdése szerint: Amennyiben a komplex minősítés során megállapításra kerül, hogy a kérelmező egészségi állapotának mértéke 60 százalékos vagy kisebb mértékű, a megváltozott munkaképességű személyt be kell sorolni a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 3. § (2) bekezdésében meghatározott minősítési kategóriába.
- A (2) rendelkezése szerint: Az (1) bekezdés szerinti besoroláskor az Mmtv. 3. § (2) bekezdés
- a) a) pont aa) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 51-60% között van (B1 kategória),
 - b) b) pont ba) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 51-60% között van és a 2. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú, vagy a 3. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (B2 kategória),
 - c) a) pont ab) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 31-50% között van (C1 kategória),

d) b) pont bb) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 31-50% között van és a 2. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú, vagy a 3. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (C2 kategória), (...).

- [20] Az Mmtv. 3. § (1-2) bekezdései, valamint a NEFMir. 3. § (1-2) bekezdései rendelkezéséből következően a felperes 50%-os mértékű egészségi állapota alapján rehabilitálhatóságától függően C1 vagy C2 minősítési kategóriába tartozhat.
- [21] A rehabilitálhatóság megállapításához a NEFMir. 4. § (1) bekezdése ad eligazítást, amely rögzíti, hogy a komplex minősítés során az egészségi állapot, valamint az önellátási képesség orvosszakmai, a rehabilitálhatóság foglalkozási és a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálatát kell elvégezni.
- [22] Jogszabályi rendelkezés hiányában, továbbá az Mmtv. illetve a NEFMir. rendelkezéseiből sem vezethető le az az ítéleti álláspont, amely szerint egy magasabb mértékű (57%) egészségi állapothoz a közigazgatási eljárásban a rehabilitálhatóság körében adott bizottsági véleményt a peres eljárásban kirendelt igazságügyi orvosszakértő által megállapított kisebb mértékű egészségi állapothoz (50%) figyelembe lehetne venni és ez által a komplex minősítési eljárás lefolytatása (az egészségi állapot, az önellátási képesség orvosszakmai, a rehabilitálhatóság foglalkozási és a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata) nélkül, a magasabb mértékű egészségi állapothoz adott rehabilitációs vélemény alapján az ellátásra jogosultat a kisebb mértékű egészségi állapotára figyelemmel magasabb minősítési kategóriába (B1 helyett C1) lehetne sorolni.
- [23] Dr. szakértő igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében a felperes egészségi állapotát 50%-osnak értékelte azzal, hogy az már az első- és másodfokú NRSZH bizottsági vizsgálatok idején is fennállt, de ez az 50%-os össz-szervezeti egészségkárosodás 1997-től folyamatosan megállapítható, felperes állapotában az elmúlt évek során értékelhető javulás nem következett be.
- [24] Az alperesi határozatok hatályon kívül helyezéséről a munkaügyi bíróság érdemében helyesen döntött, a további feltételek (rehabilitálhatóság) vizsgálatára az alperes köteles.
- [25] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - indokolásbeli módosítással és kiegészítéssel - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta azzal, hogy az előzőekben kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet indokolásából mellőzi a felperes C 1 minősítési kategóriába tartozására vonatkozó megállapítást.
- [26] A megismételt eljárásban alperesnek - a jogerős ítéletben rögzített egészségkárosodás (egészségi állapot) alapulvételével - komplex minősítési eljárás során kell megállapítania, hogy a felperes orvosi, foglalkozási és szociális szempontból rehabilitálható-e és döntenie a felperest megillető ellátásról.

- [27] A Kúria egyedi ügyben hozott - és az alperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott - Mfv. III. 10.071/2016/8. számú határozatában kifejtettek jelen ügyben a tényállások eltérőségére tekintettel nem alkalmazhatóak.

A döntés elvi tartalma

- [28] Amennyiben nem áll a bíróság rendelkezésére olyan szakértői szakvélemény, amely az orvosi-, a foglalkozási-, és a szociális szempontú rehabilitálhatóságot együttesen véleményezi, nem dönthető el, hogy felperes milyen minősítési kategóriába tartozik, azaz rokkantsági ellátásra vagy rehabilitációs ellátásra lesz-e jogosult.

Záró rész

- [29] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége megállapítását nem kérte, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdés szerint a határozathozatalt mellőzte.
- [30] A felülvizsgálati eljárás illetékét az Mmtv. 14. § (2) bekezdése alapján a magyar állam viseli, mert a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos igények tárgyi illeték- és költségmentesek.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdése).

Budapest, 2017. április 3.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő